

Het Lam van God

**meditaties
in de
stille week**

Jan Kronenberg

UIT DE KROONTJESPEN

Jan Kronenberg

Het Lam van God

meditaties in de stille week

Uit de Kroontjespen - Leeuwarden

Van Jan Kronenberg verscheen eerder:

70 x Openbaring

40 x Lucas

50 x Rechters en Ruth (E-book)

Wie is Jezus? (E-book)

Koning van de Joden (E-book)

Het schilderij *Christus, de vervulling van de wet* is gemaakt door Jellie Bergsma-Wielinga (Leeuwarden).

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan De Nieuwe Bijbelvertaling
© Nederlands Bijbelgenootschap 2004/2007

© 2016 Uit de Kroontjespen, Leeuwarden

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt. In enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Het Lam van God

Terwijl velen Hem nog niet kenden, anderen Hem alleen zagen als iemand die hen kwam bevrijden van de Romeinse overheersing, is het Johannes, de Doper bij de Jordaan, die Jezus herkent als het Lam van God (Joh. 1:36).

Zou Johannes daarbij gedacht hebben aan de twee lammeren die elke dag moesten worden geslacht? Eén lam voor het morgenoffer en één voor het avondoffer? Of heeft hij het paaslam in zijn gedachten gehad, dat elk jaar in elk gezin moest worden geslacht en gegeten? Aan het bloed van dat lam, dat gestreken moest worden aan de posten van de deur? Of zinspeelt Johannes op de profetie van de lijdende Knecht: "Als een schaap dat naar de slacht wordt geleid, als een ooi die stil is bij haar scheerders deed hij zijn mond niet open" (Jes. 53:7).

Het is allemaal mogelijk. Maar één ding is zeker: Johannes herkent in Jezus hét Lam dat God zelf heeft gegeven om de zonde van de wereld weg te nemen. Hij geeft daarvoor zijn leven aan het kruis van Golgota. Gelukkig is dit niet het einde. In één van zijn visioenen op Patmos ziet Johannes dat het Lam de dood heeft overwonnen. Uit Gods handen ontvangt het een boekrol waarin God zijn plannen voor de toekomst heeft laten opschrijven (Openb. 5).

In de meditaties die ik schreef heb ik geprobeerd een verbinding te leggen tussen de teksten uit het evangelie naar de beschrijving van Johannes en het lijden van Jezus als het Lam van God. Voor Paasmorgen schreef ik een meditatie over Openbaring 5.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden.

Johannes 18:1-11

1 Nadat Jezus dit alles gezegd had, ging hij met zijn leerlingen naar de overkant van de Kidronbeek. Daar liep hij een olijfgaard in, met zijn leerlingen. 2 Judas, zijn verrader, kende deze plek ook, want Jezus was er vaak met zijn leerlingen samengekomen. 3 Judas ging ernaartoe, samen met een cohort soldaten en dienaren van de hogepriesters en de farizeeën. Ze waren gewapend en droegen fakkels en lantaarns. 4 Jezus wist precies wat er met hem zou gebeuren. Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' 5 Ze antwoordden: 'Jezus uit Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, zijn verrader, erbij stond. 6 Toen hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond. 7 Weer vroeg Jezus: 'Wie zoeken jullie?' en weer zeiden ze: 'Jezus uit Nazaret.' 8 'Ik heb jullie al gezegd: "Ik ben het,"' zei Jezus. 'Als jullie mij zoeken, laat deze mensen dan gaan.' 9 Zo gingen de woorden in vervulling die hij gesproken had: 'Geen van hen die u mij gegeven hebt, heb ik verloren laten gaan.' 10 Daarop trok Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had, haalde uit naar de slaaf van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af; Malchus heette die slaaf. 11 Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Steek je zwaard in de schede. Zou ik de beker die de Vader mij gegeven heeft niet drinken?'

Maandag

Het Lam van God ... opgespoord

lezen: Johannes 18:1-11

Opsporing verzocht!

Een groot arrestatieteam is vanuit Jeruzalem op weg naar de Olijfberg: een cohort Romeinse soldaten aangevuld met dienaren van de hogepriesters en Farizeeën. Ze zijn gewapend met zwaarden, stokken en speren en voorzien van fakkels en lantaarns op zoek naar Jezus uit Nazaret.

Uit betrouwbare bron is vernomen dat hier, aan de overkant van het Kidrondal, in één van de olijfgaarden Jezus vaak met zijn leerlingen samenkomt. Judas, één van de leerlingen, is hun gids.

Het is alsof de evangelist Johannes wil laten zien hoe belachelijk deze arrestatieploeg er uitziet. Alsof Jezus Zich zou verzetten tegen zijn arrestatie. Alsof er een handgemeen te verwachten zou zijn met zijn leerlingen.

Heel het gebeuren speelt zich af in het holst van de nacht!

In de nacht gebeuren er wel meer dingen die het daglicht niet kunnen verdragen. De nacht – dat is zoals Jezus in een gelijkenis vertelt – het moment van dieven en rovers. In de nacht klimmen zij over de muur van de schaapskooi om een lam of een schaap te stelen, te slachten en te vernietigen (Joh. 10:10).

Hoe vernederend moet voor Jezus deze nacht zijn geweest.

Als een uiterst gevaarlijke misdadiger wordt het Lam van God door een flink bewapende groep Joden en Romeinen opgespoord en gearresteerd. Ze zijn gekomen om Hem uiteindelijk te slachten en te vernietigen. Jezus vormt een gevaar voor hun samenleving en voor hun heilige huisjes. Nee, van de werkelijke betekenis van zijn boodschap hebben ze dan ook helemaal niets begrepen. Hoe groots, hoe verdraagzaam heeft Jezus deze vernedering ondergaan. Hij is er niet voor weggevlucht, Hij heeft haar verdragen.

En toch ... Opvallend is dat Jezus Zelf de regie in handen houdt. Niet het arrestatieteam, maar het Lam van God beheerst het toneel. Johannes schrijft: "Jezus wist precies wat er met Hem zou gebeuren. Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' Ze antwoordden: 'Jezus uit Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, zijn verrader, erbij stond. Toen Hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond."

Het is alsof zijn woorden elektrisch geladen zijn. Alsof ze door een onzichtbare hand op een geheimzinnige wijze worden aangegrepen en op de grond worden geworpen.

Strikt genomen zegt Jezus eigenlijk: "Ik ben." Dat is de naam van God: Jahwe, Ik ben. In confrontatie met Hem kan een mens niet op zijn benen blijven staan. Dat ondervinden ze hier.

Onthutst krabbelen ze weer overeind. En dan begint het vraag- en antwoordspel opnieuw. Jezus 'speelt' als het ware een beetje met hen: 'Ik zei jullie toch al dat Ik het ben. Jullie moeten Mij hebben. Waar wachten jullie nog op? Waarom hebben jullie Me nog niet gegrepen?'

Duidelijk laat Jezus zijn vijanden voelen: 'Jullie kunnen niets tegen Mij beginnen als Ik het niet wil. Met al jullie overmacht en wapens staan jullie machteloos tegenover Mij. Maar als het jullie om Mij te doen is, laat mijn leerlingen dan gaan.'

Jezus springt voor zijn leerlingen in de bres. Wat er gaat gebeuren, moet zich alleen aan Hem voltrekken.

Hij is het Lam van God dat geroofd, geslacht en vernietigd zal worden. Uit liefde biedt dit Lam Zichzelf aan. Uit liefde stelt dit Lam Zichzelf ter beschikking. Uit liefde offert het Lam van God Zichzelf op. Jezus gaat sterven voor onze zonden. Gods oordeel gaat zich aan Hem voltrekken. Aan Hem alleen!

Johannes 18:12-24

12 De soldaten met hun tribuun en de Joodse gerechtsdienaars grepen Jezus en boeiden hem. 13 Ze brachten hem eerst naar Annas, de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester 14 en hij was het die de Joden had voorgehouden: 'Het is goed dat één man sterft voor het hele volk.' 15 Simon Petrus liep met een andere leerling achter Jezus aan. Deze andere leerling kende de hogepriester en ging met Jezus het paleis van de hogepriester in, 16 maar Petrus bleef buiten bij de poort staan. Daarop kwam de andere leerling, de kennis van de hogepriester, weer naar buiten; hij sprak met de portierster en nam Petrus mee naar binnen. 17 Het meisje sprak Petrus aan: 'Ben jij soms ook een leerling van die man?' 'Nee, ik niet,' zei hij. 18 De slaven en de gerechtsdienaars stonden zich te warmen bij een vuur dat ze hadden aangelegd omdat het koud was; ook Petrus ging zich erbij staan warmen.

19 De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en over zijn leer. 20 Jezus zei: 'Ik heb in het openbaar tot de wereld gesproken. Ik heb steeds onderricht gegeven op plaatsen waar de Joden bij elkaar komen, in synagogen en in de tempel, en nooit heb ik iets in het geheim gezegd. 21 Waarom ondervraagt u mij? Vraag het toch aan de mensen die mij gehoord hebben, zij weten wat ik gezegd heb.' 22 Toen Jezus dat zei gaf een van de dienaren die erbij stonden, hem een klap in het gezicht: 'Is dat een manier om de hogepriester te antwoorden?' 23 Jezus zei: 'Als ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was, maar als het juist is wat ik heb gezegd, waarom slaat u me dan?' 24 Daarna stuurde Annas hem geboeid naar Kajafas, de hogepriester.

Dinsdag

Het Lam van God ... uitgekozen

Schriftlezing: Johannes 18:12-24

'Beter één ... dan het hele volk!'

Als de keus gaat tussen één of velen, is de beslissing niet zo moeilijk. Het is immers een zaak van overleven.

Nog maar een paar dagen geleden heeft Jozef Kajafas, de hogepriester van dat jaar, deze profetische woorden gesproken. Hij is de woordvoerder van het Sanhedrin, een geestelijke elite die uit eigen belang moet handelen. Hun positie als de geestelijke leiders van het Joodse volk staat op het spel. Nu het volk zich massaal achter Jezus heeft geschaard moet er hard tegen Hem worden opgetreden. Hij tast hun machtspositie aan. Eén moet sterven voor allen. 'Beter één ... dan het hele volk!'

Het is inmiddels middernacht geworden in Jeruzalem.

Op het moment dat Jezus, het Lam van God, geboeid door het dal van de Kedron, door de Bronpoort de heilige stad wordt binnengebracht zijn op het tempelplein de Levieten nog druk in de weer.

Bij het licht van vele fakkels schrobden zij het tempelplein schoon en brengen ze alles in orde voor de volgende dag.

Het is een ongelooflijke drukke dag geweest met al die feestgangers.

Iemand heeft eens uitgerekend, dat er voor de Pascha viering zo'n 125.000 feestgangers naar Jeruzalem gingen en dat er – in twee dagen tijd - wel zo'n 18.000 lammeren werden geslacht. Je kunt je wel voorstellen hoe het tempelplein er moet hebben uitgezien: glibberig van het bloed en van de vertrapte schapenmest.

In het midden van al die duizenden geslachte paaslammeren is er die Ene. Door God uitgekozen: Jezus, hét Lam van God.

Ze hebben Hem nu eindelijk in hun macht. Wat in heel het evangelie al voelbaar was en waar ze op aan stuurden, is nu werkelijkheid. Geboeid staat Jezus voor zijn aanklagers en rechters. Maar opnieuw blijken ze geen vat op Hem te krijgen.

Annas is allang geen hogepriester meer, hoewel hij zijn titel wel behouden heeft (Joh. 18:19, 22). Al meer dan vijftien jaar geleden is hij door de Romeinen afgezet, maar achter de schermen is hij een belangrijke figuur gebleven. Vijf van zijn zonen zijn hogepriester geweest. En nu bekleedt Jozef Kajafas, zijn schoonzoon, dit ambt.

Annas vraagt Jezus naar zijn leerlingen en zijn leer. Zou Annas werkelijk gedacht hebben dat Jezus een soort samenzwering, een complot, op touw gezet heeft om heel de bestaande godsdienstige organisatie van die tijd omver te schoppen? Jezus doet geen enkele poging om dat misverstand uit de weg te ruimen. Hij verwijst zonder meer naar wat Hij gezegd heeft. Dat was publiek. Iedereen heeft het kunnen horen. 'Ik heb niets achter gehouden', zegt Hij. 'Iedereen kan het u vertellen. Vraag het aan de mensen hier. Zij weten wat Ik gezegd heb. Zij kunnen u precies vertellen wat u wilt weten.'

Iemand van de dienaren geeft Hem daarop een klap in het gezicht. "Is dat een manier om de hogepriester te antwoorden?" Maar Jezus laat Zich niet intimideren. "Als Ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was ..."

'Beter één ... dan het hele volk!'

Het komt vaker voor in de Bijbel dat het handelen van mensen verstrengeld is in het handelen van God.

Het komt vaker voor dat die lijnen elkaar vinden in een kruis.

Inderdaad, Jezus, de Ene – het Lam van God – ten behoeve van en daarmee in de plaats van velen.

Jezus is daarvoor uitgekozen. Hij is vrijwillig de weg van het lijden gegaan. Het Lam van God heeft willen sterven onder de handen van mensen. Tegelijk heeft Hij daarmee de profetie van Godswege vervuld: 'Beter één ... dan het hele volk'.

Wat kan het in Gods wereld soms wonderlijk gaan!

Johannes 18:28-40

28 Jezus werd van Kajafas naar het pretorium gebracht. Het was nog vroeg in de morgen. Zelf gingen ze niet naar binnen, om zich niet te verontreinigen voor het pesachmaal. 29 Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg: 'Waarvan beschuldigt u deze man?' 30 Ze antwoordden: 'Als hij geen misdadiger was, zouden we hem niet aan u uitgeleverd hebben.' 31 Pilatus zei: 'Neem hem dan mee, en veroordeel hem volgens uw eigen wet.' Maar de Joden wierpen tegen: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.' 32 Zo ging de uitspraak van Jezus in vervulling waarin hij aanduidde welke dood hij sterven zou.

33 Nu ging Pilatus het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg hem: 'Bent u de koning van de Joden?' 34 Jezus antwoordde: 'Vraagt u dit uit uzelf of hebben anderen dit over mij gezegd?' 35 'Ik ben toch geen Jood,' antwoordde Pilatus. 'Uw volk en uw hogepriesters hebben u aan mij uitgeleverd – wat hebt u gedaan?' 36 Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat ik aan de Joden werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.' 37 Pilatus zei: 'U bent dus koning?' 'U zegt dat ik koning ben,' zei Jezus. 'Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat ik zeg.' 38 Hierop zei Pilatus: 'Maar wat is waarheid?'

Na deze woorden ging hij weer naar de Joden buiten. 'Ik heb geen schuld in hem gevonden,' zei hij. 39 'Maar het is bij u gebruikelijk dat ik met Pesach iemand vrijlaat – wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' 40 Toen begon iedereen te schreeuwen: 'Hem niet, maar Barabbas!' Barabbas was een misdadiger.

Woensdag

Het Lam van God ... gekeurd

Schriftlezing: Johannes 18:28-40

Het duurt niet lang of het eerste zonlicht verschijnt boven de heuvels van Jeruzalem. Op dat moment zet een Leviet de handen aan zijn mond en roept naar het groepje priesters op het tempelplein: 'De morgenzon schijnt reeds.'
Dat is het sein om de poorten van het tempelcomplex te openen en aan de slag te gaan. Sommige priesters gaan naar de speciale ruimte waar het lam dat deze ochtend geofferd moet worden vier dagen heeft staan wachten: het zogenaamde lam voor de natie. Ze moeten het keuren: nauwkeurig op gebreken onderzoeken en – wanneer het lam is goedgekeurd - het naar het brandofferaltaar brengen. Daar wordt het offerlam geslacht en het bloed ervan tegen het altaar uitgegoten. Om God en mens met elkaar te verzoenen.

Zo begint ook deze dag met het offeren van een lam. Het is echter de laatste keer dat het nog terecht en zinvol gebeurt. Die middag zal het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt, geofferd worden en daardoor elk ander offer overbodig maken.

Maar eerst moet ook dit Lam van God gekeurd worden. Daarvoor wordt Jezus uitgeleverd in de handen van de Romeinse landvoogd Pontius Pilatus, de man van het recht en van de wet.

Als vertegenwoordiger van de keizer in Rome heeft Pilatus het opperbevel over het Romeinse leger en is hij de hoogste instantie in alle rechtszaken.

In verband met de feestdagen in Jeruzalem heeft Pilatus zijn intrek genomen in zijn residentie, de burcht Antonia, een kazerne op de noordwesthoek van het tempelcomplex.

De heren van het Sanhedrin hebben haast. Er moet nog heel wat gebeuren voor het aanbreken van de sabbat. Om zes uur die avond moet alles achter de rug zijn.

Daarom mag er geen tijd verloren gaan. Het kan wel eens heel wat voeten in de aarde hebben voordat Pilatus zijn fiat aan hun doodvonnis zal geven.

Pilatus begrijpt al gauw dat de zaak iets met de godsdienst van de Joden te maken heeft: "Neem Hem dan mee, en veroordeel Hem volgens uw eigen wet" (Joh. 18:31). 'Het is mijn zaak niet.'

De leden van het Sanhedrin weten van geen wijken. Ze moeten wel met een andere beschuldiging op de proppen komen: 'Hij is een gevaar voor de Romeinen. Hij wil koning worden!'

Dat is een beschuldiging die Pilatus niet naast zich neer kan leggen.

Pilatus trekt zich met Jezus terug in zijn residentie en begint aan het gerechtelijk onderzoek. Zijn vragenlijst telt slechts drie vragen waarmee hij Jezus confronteert:

"Bent U de koning van de Joden?"

"Wat hebt U gedaan?"

"Wat is waarheid?"

Als Jezus een revolutionair, een politieke onruststoker was geweest, zou Pilatus dat hebben geweten. Hij had zo zijn inlichtingendienst en informatiekanalen. Dat hoorde bij zijn werk.

Ten diepste begrijpt Pilatus Jezus niet: 'Een koningschap dat niet van deze wereld is ...' Hij vindt het maar geklets in de ruimte. Laat die Jezus van Nazaret zijn ideeën maar houden. Ze leveren geen enkel politiek gevaar op.

Het oordeel van de vertegenwoordiger van het Romeinse gezag is uiteindelijk recht en duidelijk: "Ik heb geen schuld in Hem gevonden."

Als een gaaf, vlekkeloos en onschuldig Lam heeft Pilatus Jezus goedgekeurd om geofferd te worden.

Straks zal Jezus, het Lam van God - beladen met de schuld van de wereld - op weg gaan naar de offerplaats buiten de muren van de stad Jeruzalem. Daar, op de kruisheuvel Golgota staan al drie kruispalen te wachten op hun slachtoffers.

Daar geeft Jezus straks zijn leven ... als het Lam van God ... onschuldig ... in mijn plaats!

Johannes 19:1-16a

1 Toen liet Pilatus Jezus geselen. 2 De soldaten vlochten een kroon van doorntakken, zetten die op zijn hoofd en deden hem een purperen mantel aan. 3 Ze liepen naar hem toe en zeiden: 'Leve de koning van de Joden!', en ze sloegen hem in het gezicht. 4 Pilatus liep weer naar buiten en zei: 'Ik zal hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.' 5 Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. 'Hier is hij, de mens,' zei Pilatus. 6 Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars hem zagen begonnen ze te schreeuwen: 'Kruisig hem, kruisig hem!' Toen zei Pilatus: 'Neem hem dan maar mee en kruisig hem zelf, want ik zie niet waaraan hij schuldig is.' 7 De Joden zeiden: 'Wij hebben een wet die zegt dat hij moet sterven, omdat hij zich de Zoon van God heeft genoemd.' 8 Toen Pilatus dat hoorde werd hij erg bang. 9 Hij ging het pretorium weer in en vroeg aan Jezus: 'Waar komt u vandaan?' Maar Jezus gaf geen antwoord. 10 'Waarom zegt u niets tegen mij?' vroeg Pilatus. 'Weet u dan niet dat ik de macht heb om u vrij te laten of u te kruisigen?' 11 Jezus antwoordde: 'De enige macht die u over mij hebt, is u van boven gegeven. Daarom draagt degene die mij aan u uitgeleverd heeft de meeste schuld.' 12 Vanaf dat moment wilde Pilatus hem vrijlaten. Maar de Joden riepen: 'Als u die man vrijlaat bent u geen vriend van de keizer, want iedereen die zichzelf tot koning uitroept pleegt verzet tegen de keizer.' 13 Pilatus hoorde dat, liet Jezus naar buiten brengen en nam plaats op de rechterstoel op het zogeheten Mozaïekterras, in het Hebreeuws Gabbata. 14 Het was rond het middaguur op de voorbereidingsdag van Pesach. Pilatus zei tegen de Joden: 'Hier is hij, uw koning.' 15 Meteen schreeuwden ze: 'Weg met hem, weg met hem, aan het kruis met hem!' Pilatus vroeg: 'Moet ik uw koning kruisigen?' Maar de hogepriesters antwoordden: 'Wij hebben geen andere koning dan de keizer!' 16 Toen droeg Pilatus hem aan hen over om hem te laten kruisigen.

Donderdag

Het Lam van God ... overgedragen

Schriftlezing: Johannes 19:1-16a

Het is een mensonterende vertoning. De soldaten trekken Jezus' kleren uit. Het Lam van God wordt aan een geselpaal gebonden. Dan laten ze hun folterwerktuig met kracht op zijn gebogen rug neerkomen. Voor de Romeinse soldaten is het een routineklus.

Maar het is hun niet genoeg om Hem alleen maar te geselen.

Ze hebben het woord 'koning' opgevangen. Daarom hangen ze Hem een purperen mantel om en drukken Hem een kroon van doorntakken op zijn hoofd.

Ze hebben er lol in. Ze staan krom van het lachen. Dit is nog leuker dan bij het Romeinse carnaval, dat ze een paar maanden geleden nog gevierd hebben. Dan werd er ook een nepkoning uitgeroepen. Behangen met een purperen koningsmantel en met een kroon op zijn hoofd.

De soldaten willen Jezus alleen maar belachelijk maken: 'Wat een dwaas!' Een schertskoning is Hij, zielig en bespottelijk. Maar wat ze in hun brooddronken lol schreeuwen is waar: Jezus ís de koning van de Joden!

Pontius Pilatus weet zich echter met Jezus geen raad. Zijn houding is tweeslachtig. Enerzijds is hij overtuigd van Jezus' onschuld. Anderzijds heeft hij Jezus laten geselen om daarmee de Joden tegemoet te komen.

'Ecce homo' – "Hier is Hij, de mens." Met deze woorden toont hij Jezus aan de samengestroomde menigte. Pilatus zal wel bedoeld hebben: 'Kijk toch eens wat een zielig hoopje ellende.'

In het evangelie van Johannes hebben deze woorden een diepere betekenis. "Hier is Hij, de mens." ... Jezus is bij uitstek de mens die aan Gods bedoeling beantwoordt. Hij is de mens, die gehoorzaam tot de dood, Gods wil volkomen doet. Wie wil weten hoe hij mens moet zijn, moet naar Jezus kijken. 'Hier is de mens zoals hij behoort te zijn. Hier is Hij, weliswaar gefolterd en bespot, maar toch.'

In een felle, ongeremde reactie wijzen de geestelijke leiders van het Joodse volk deze mens af. Ze schreeuwen: "We hebben een wet die zegt dat Hij moet sterven, omdat Hij Zich de Zoon van God heeft genoemd." ... Dat hebben ze nooit willen erkennen. Daarom is hun verzet tegen Jezus zo groot. Daar gaat het ten diepste om. Wie is Jezus? Hij is meer dan een mens. Hij is niets minder dan de Zoon van God!

Pilatus schrikt er van. In wat voor een wespennest is hij terechtgekomen. Bovendien, het zwijgen van Jezus irriteert hem. Je hoort zijn verontwaardiging doorklinken in zijn stem: "Waarom zegt U niets tegen mij? ... Weet U niet dat ik de macht heb om u vrij te laten of u te kruisigen?" Maar Jezus zet Pilatus op zijn plaats: 'God zelf geeft u die macht over Mij.'

Het proces tegen Jezus, zijn kruisiging en zijn dood zijn alleen maar mogelijk omdat God de weg daarvoor vrij maakt. Jezus' lijden als het Lam van God is niet puur een menselijke aangelegenheid. Nee, achter al die mensen staat God. Jezus geeft straks zijn leven omdat Hij het Lam is dat God Zélf aan de wereld heeft gegeven. God speelt hier de hoofdrol!

De spanning stijgt. Het is inmiddels "het middaguur op de voorbereidingsdag van Pesach" geworden. Dat is precies het moment waarop de inwoners van Jeruzalem en de pelgrims uit de rest van het land met hun paaslammetjes door de straten van de heilige stad op weg zijn naar de tempel. Daar zullen ze hun paaslammeren overdragen aan de priesters om ze te laten slachten voor de Pascha-viering. 'Zie je wel, hoe het klopt?', wil Johannes zeggen. 'Zie je hoe God zélf de regie in handen houdt?' Precies op het moment waarop een stroom van duizenden paaslammeren naar de tempel op gang begint te komen, gaat de beslissing vallen dat het Lam van God naar de slachtbank zal worden geleid.

"Toen droeg Pilatus Hem aan hen over om Hem te laten kruisigen." God laat zijn Lam, beladen met onze zonden, naar de offerplaats Golgota gaan. Aan zijn overdragen hangt onze verlossing!

Johannes 19:16b-30

Zij voerden Jezus weg; 17 hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Schedelplaats, in het Hebreeuws Golgota. 18 Daar kruisigden ze hem, met twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden. 19 Pilatus had een inscriptie laten maken die op het kruis bevestigd werd. Er stond op 'Jezus uit Nazaret, koning van de Joden'. 20 Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks, en omdat de plek waar Jezus gekruisigd werd dicht bij de stad lag, werd deze inscriptie door veel Joden gelezen. 21 De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus: 'U moet niet "koning van de Joden" schrijven, maar "Deze man heeft beweerd: Ik ben de koning van de Joden".' 22 'Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven,' was het antwoord van Pilatus.

23 Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven, van boven tot beneden. 24 Ze zeiden tegen elkaar: 'Laten we het niet scheuren, maar laten we loten wie het hebben mag.' Zo ging in vervulling wat de Schrift zegt: 'Ze verdeelden mijn kleren onder elkaar en wierpen het lot om mijn gewaad.' Dat is wat de soldaten deden.

25 Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder met haar zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala. 26 Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie hij veel hield, zei hij tegen zijn moeder: 'Dat is uw zoon,' 27 en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.' Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

28 Toen wist Jezus dat alles was volbracht, en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei hij: 'Ik heb dorst.' 29 Er stond daar een vat zure wijn; ze staken er een majoraantak met een spons in en brachten die naar zijn mond. 30 Nadat Jezus ervan gedronken had zei hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

Goede Vrijdag

Het Lam van God ... geslacht

Schriftlezing: Johannes 19:16b-30

Het is een georganiseerde chaos in en rond het grote tempelplein in Jeruzalem. De geldwisselaars hebben hun plaats weer ingenomen nadat ze gisteren door Jezus uit het tempelcomplex waren verjaagd. De verkopers van lammeren hebben vannacht een nieuwe voorraad laten aanrukken uit het nabijgelegen Betlehem. De priesters en de levieten maken overuren. Er moeten vandaag maar liefst 10.000 lammeren worden geslacht.

De Joodse historicus Flavius Josefus beschrijft hoe het bloed van de vele lammeren op deze 14e Nisan vanaf de voet van het altaar, met water vermengd, in de Hinnom-vallei buiten Jeruzalem stroomde. Volgens de Joodse overlevering herinnert deze dag aan de dag, waarop Abram zijn zoon Isaäk op het altaar bond. God immers zou zelf voor een offerlam zorgen (Gen. 22). Het is dus vandaag één van de drukste dagen van het jaar. Vanavond wordt immers in alle Joodse gezinnen het jaarlijkse Pesachfeest gevierd. Maar voordat het zover is moet er nog heel wat gebeuren.

Intussen sleuren Romeinse soldaten drie veroordeelde Joodse mannen door de drukke straten van Jeruzalem naar de Schedelplaats. Er is veel bekijks. De heilige stad Jeruzalem is vol met feestgangers. Uit alle windstreken zijn ze naar de stad gekomen, die God zelf heeft uitgekozen om daar onder zijn uitverkoren volk te wonen.

De veroordeelden moeten zelf de dwarsbalk van hun kruis dragen. Aangekomen op Golgota voeren de soldaten hun gruwelijke opdracht uit. Ze kruisigen Jezus, het Lam van God, en de twee anderen met Hem. Jezus in het midden!

O ja, boven hun hoofd bevestigen zij een houten bordje. Daarop staat de reden waarom zij zijn veroordeeld tot het kruis: "Jezus uit Nazaret, koning van de Joden." Al komen de geestelijke leiders tegen deze tekst nog in verzet, Pontius Pilatus weet van geen wijken. "Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven."

Zoals ze gewoon zijn verdelen de vier dienstdoende Romeinse soldaten de kleren van de kruiselingen. Ieder krijgt een deel. Om het bovenkleed van Jezus – gemaakt uit één stuk kostbaar linnen - werpen ze het lot. Johannes wijst ons erop dat zo een profetisch woord in vervulling gaat: "Zij kijken vol leedvermaak toe, verdelen mijn kleren onder elkaar en werpen het lot om mijn mantel" (Ps. 22:19). Vanaf het kruis ziet Jezus zijn moeder Maria en haar zuster staan. Ook Johannes, een van Jezus' trouwste leerlingen, is er bij. 'Moeder, dat is je zoon en Johannes, dat is je moeder.'

Inmiddels is het rond drie uur in de namiddag geworden. De dienstdoende priesters hebben het gewone dagelijkse middagoffer in de tempel gebracht. Dan klinkt de bazuin. Tijd voor het avondgebed. Op dat moment bidden alle vrome Joden, waar ze zich ook bevinden, hardop de woorden: "In uw hand zijn de zielen van de levenden en de doden. In uw handen beveel ik mijn geest. Gij hebt mij verlost, Here, getrouwe God" (vgl. Ps. 31).

Het is ook het moment waarop de hogepriester vandaag het paaslam voor de natie slacht. Het bloed van het lam wordt tegen de voet van het altaar gegoten. Vanaf het kruis op Golgota hoort Jezus de bazuin klinken. Hangend aan het kruis bidt Hij mee in de zekerheid dat zijn taak op aarde is volbracht. De helse verschrikking van de godverlatenheid is voorbij. De gemeenschap met God is hersteld. De verlossing is aangebroken.

Nadat Hij nog iets gedronken heeft van de zure soldatenwijn roept Jezus het uit: "Het is volbracht." Hij buigt zijn hoofd en geeft de geest. Vrijwillig legt Hij zijn leven af. Zo vervult Hij het Pesachfeest dat eeuwenlang in het teken stond van de bevrijding uit Egypte en het voorbijgaan van de doodsengel aan het volk van de Israëlieten (Ex. 12).

Jezus is het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt. God Zélf heeft de wereld dit plaatsvervangend Lam gegeven. God Zélf verzoent de zonden van de wereld door middel van het bloed van dit Lam. Laten wij daarom met dankbaarheid dit plaatsvervangend offer aanvaarden. In geloof!

Johannes 19:31-42

31 Het was voorbereidingsdag, en de Joden wilden voorkomen dat de lichamen op sabbat, en nog wel een bijzondere sabbat, aan het kruis zouden blijven hangen. Daarom vroegen ze Pilatus of de benen van de gekruisigden gebroken mochten worden en of ze de lichamen mochten meenemen. 32 Toen braken de soldaten de benen van de eerste die tegelijk met Jezus gekruisigd was, en ook die van de ander. 33 Vervolgens kwamen ze bij Jezus, maar ze zagen dat hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. 34 Maar een van de soldaten stak een lans in zijn zij en meteen vloeide er bloed en water uit. 35 Hiervan getuigt iemand die het zelf heeft gezien, en zijn getuigenis is betrouwbaar. Hij weet dat hij de waarheid spreekt en wil dat ook u gelooft. 36 Zo ging de Schrift in vervulling: 'Geen van zijn beenderen zal verbrijzeld worden.' 37 Een andere schrifttekst zegt: 'Zij zullen hun blik richten op hem die ze hebben doorstoken.'

38 Na deze gebeurtenissen vroeg Josef uit Arimatea – die uit vrees voor de Joden in het geheim een leerling van Jezus was – aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee. 39 Nikodemus, die destijds 's nachts naar Jezus toe gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litera. 40 Ze wikkelden Jezus' lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. 41 Dicht bij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een olijfgaard, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. 42 Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

Zaterdag

Het Lam van God ... begraven

Schriftlezing: Johannes 19:31-42

Tot in detail beschrijft God in zijn Woord (Ex. 12) de voorbereidingen voor de viering van het Pascha. Je weet wel, het grote feest dat het volk van Israël ieder jaar opnieuw moest herinneren aan de uittocht uit het slavenhuis van Egypte. Ieder gezin in Israël moest een eenjarig lam – zonder vlek of gebrek – (laten) slachten. Het bloed van het paaslam moest zorgvuldig worden opgevangen in een schaal en aan de ingang van het huis worden gestreken.

Het lamsvlees moest worden geroosterd en 's avonds met bittere kruiden en ongegist brood in gezinsverband worden gegeten.

O ja, er wat er overgebleven was van het lam: de wol, de huid, de botjes ... dat moest worden verbrand met vuur, voordat de nieuwe dag was aangebroken.

Doordat ze een lam hadden geslacht wisten alle gezinnen dat de engel van de dood aan hun huis voorbij zou gaan. Het bloed van het lam beschermde hen tegen het oordeel dat zich daarbuiten voltrok.

“Het was voorbereidingsdag ...” schrijft Johannes. Het duurt niet lang meer of de zon gaat onder over de heilige stad Jeruzalem. Iedereen is er klaar voor om achter de met bloed bestreken deurposten het feest van de bevrijding te vieren. Maar voordat het Pesach kan worden moet eerst de kruisheuvel Golgota worden opgeruimd. Net zoals het zuurdeeg / het gist dat uit de huizen moest worden opgeruimd voordat het feest van Pesach kan worden gevierd.

Nu waren de Romeinen gewoon om de lichamen van kruiselingen lange tijd te laten hangen. Als een afschrikwekkend middel voor het gewone volk.

Maar de Joodse wet eist dat een ter dood gebrachte misdadiger nog dezelfde dag wordt begraven. Daarom vragen de Joodse leiders van het volk aan Pilatus of de dood van de kruiselingen versneld mag worden door hun benen te breken en of ze de lichamen van de drie van Golgota mogen begraven. De viering van het feest van Pesach staat immers voor de deur.

Ach, wat kan het Pilatus ook schelen. Hij wil niets liever dan dat de rust in Jeruzalem zal terugkeren. Daarom geeft hij zijn soldaten bevel om te doen zoals gewenst wordt.

Maar wat blijkt ... aangekomen bij Jezus kunnen ze niets anders dan constateren dat Hij al gestorven is. De schrift gaat in vervulling: 'Van een paaslam zul je de botten niet breken' (Ex. 12:46). En om alle twijfel weg te nemen steekt een Romeinse soldaat zijn lans in Jezus' zij: er stroomt bloed en lichaamsvocht uit. Opnieuw is er een Schriftwoord: 'Ze hebben hem doorstoken' (Zach. 12:10).

En dan is er – zomaar opeens – een zekere Josef uit Arimatea. In het geheim een leerling van Jezus. Lid van het Sanhedrin. Hij 'waagt' zich in het hol van de leeuw van Pilatus en vraagt hem om het lichaam van Jezus. Josef gehoorzaamt daarmee aan de Joodse wet, maar wil ook voor Jezus doen wat hij uit respect voor Hem nog kan doen. Bovendien zegt diezelfde Joodse wet dat een misdadiger niet begraven mag worden in één graf met anderen. Josef bezit blijkbaar een nieuw en ongebruikt graf net buiten de muren van Jeruzalem dat hij graag ter beschikking stelt voor een eervolle begrafenis van Jezus.

Zo wordt het Lam van God buiten de muren van de heilige stad Jeruzalem begraven. Met alle eer en alle respect volgens de Joodse traditie. "In een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was."

Inmiddels is de zon ondergegaan. Achter gesloten deuren – bestreken met het bloed van het paaslam – vieren Joodse gezinnen opnieuw Pesach. Ook nu klinkt die ene vraag: 'Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?' Deze nacht is anders omdat in deze nacht het Lam van God zijn leven heeft willen geven. God zelf heeft voor een Lam gezorgd. God zelf heeft ons zijn Zoon gegeven als plaatsvervangend offerlam. Hij heeft onze zonden verzoend, bedekt met het bloed van Jezus. Wie schuilt achter dit bloed is veilig voor het oordeel dat eens komen zal!

Openbaring 5:6-14

6 Midden voor de troon, tussen de vier wezens en de oudsten, zag ik een lam staan. Het zag eruit alsof het geslacht was en het had zeven horens en zeven ogen; dat zijn de zeven geesten van God die over de hele wereld zijn uitgestuurd. 7 Het lam ging naar degene die op de troon zat en ontving de boekrol uit zijn rechterhand. 8 Op hetzelfde moment wierpen de vier wezens en de vierentwintig oudsten zich voor het lam neer. Ieder van hen had een lier en een gouden schaal vol wierook; dat zijn de gebeden van de heiligen. 9 En ze zetten een nieuw lied in:

'U verdient het om de boekrol te ontvangen en zijn zegels te verbreken. Want u bent geslacht en met uw bloed hebt u voor God mensen gekocht □ uit alle landen en volken, van elke stam en taal. 10 U hebt voor onze God uit hen een koninkrijk gevormd en hen tot priesters gemaakt. Zij zullen als koningen heersen op aarde.'

11 Daarna hoorde ik het geluid van een groot aantal engelen rondom de troon, de wezens en de oudsten; het waren er oneindig veel, tienduizend maal tienduizenden, duizend maal duizenden. 12 Met luide stem riepen ze: 'Het lam dat geslacht is, komt alle macht, rijkdom en wijsheid toe, en alle kracht, eer, lof en dank.' 13 Elk schepsel in de hemel, op aarde, onder de aarde en in de zee, alles en iedereen hoorde ik zeggen: 'Aan hem die op de troon zit en aan het lam komen de dank, de eer, de lof en de macht toe, tot in eeuwigheid.' 14 De vier wezens antwoordden: 'Amen,' en de oudsten wierpen zich in aanbidding neer.

Paaszondag

Het Lam van God – geëerd

Schriftlezing: Openbaring 5:6-14

Het is de eerste dag van de week. De dag van de opstanding van Jezus Christus uit de dood. Johannes, de apostel en schrijver van het naar hem genoemde evangelie, zit op het strand van Patmos. Hij is om zijn geloof verbannen naar dit eilandje voor de kust van Klein-Azië, het tegenwoordige Turkije.

Johannes, de eens zo geliefde voorganger van de gemeente van Efeze, werkt overdag in de steengroeven. In zijn vrije ogenblikken schrijft Johannes. Hij schrijft aan de zeven gemeenten in Klein Azië. Het zijn woorden van troost en bemoediging. Ondanks de vervolging door het Romeinse gezag moeten de christenen blijven volharden in hun geloof. Hun geloof in de opstanding van Jezus Christus uit de dood.

Op deze eerste dag van de week gaat voor Johannes op verassende wijze de hemel open. God geeft hem - middels visioenen - een blik in de toekomst.

Door een open deur in de hemel ziet Johannes de troon van God staan.

Rond die troon staan vier vreemdsoortige dieren en vierentwintig oudsten. De vier dieren vertegenwoordigen Gods schepping. De vierentwintig oudsten vertegenwoordigen de kerk van het Oude en het Nieuwe Testament.

Er gaan bliksem en donder uit van de troon van God.

Op die troon ziet Johannes God Zélf zitten. In al zijn heerlijkheid en majesteit. Hij heeft een boekrol in zijn rechterhand.

De boekrol ziet er uit als een romeins testament. Verzegelt met zeven zegels. De zeven lakzegels geven de rechtsgeldigheid van het testament aan.

Het is het testament, waarin opgeschreven staat wat er - nadat Jezus Christus is gestorven, opgestaan en naar de hemel is gegaan - met deze wereld en met Gods kerk op aarde zal gebeuren.

Een paar hoofdstukken verder worden de zeven zegels één voor één verbroken en kan de boekrol worden geopend en worden opengerold (Openb. 7). Elke keer als

een zegel verbroken wordt ziet Johannes dat de aarde getroffen wordt door een catastrofale ramp.

Maar alle aandacht in dit visioen gaat uit naar een Lam. Het staat daar voor de troon van God. Het lijkt alsof het is geslacht. Met een diepe keelwond. Zo werden immers lammeren in Israël geslacht.

Johannes herkent direct de betekenis van dit visioen: Jezus Christus is dat Lam! Op Goede Vrijdag is Hij als een onberispelijk paaslam naar de slachtbank van het kruis geleid. Daar geeft Hij plaatsvervangend zijn leven. Zijn vrienden leggen Hem in een graf. En op de eerste dag van de week staat Hij weer op uit de dood. Johannes ziet in de hemel - midden voor de troon - Jezus als hét Lam van God.

Het lam heeft zeven horens en zeven ogen. De zeven horens geven de geweldige kracht aan van dit Lam. En de zeven ogen ... het Lam ziet alles en iedereen op aarde.

In zijn visioen ziet Johannes dat het Lam de boekrol, het testament in ontvangst neemt. Na zijn overwinning krijgt het Lam alle macht in de hemel en de aarde. Hij mag de zeven zegels van Gods testament verbreken en zo Gods toekomst ontrollen. Want dat is natuurlijk de bedoeling. Dat ook - na Goede Vrijdag, Pasen en de hemelvaart van Jezus - de geschiedenis verder gaat. Dat Gods plan met onze wereld en met zijn kerk op aarde verder gaat.

Dat plan eindigt in de Openbaring met de bruiloft van het Lam (Openb. 19) en het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel op de aarde neerdaalt (Openb. 21 en 22).

Het visioen eindigt met een loflied op wat Jezus Christus heeft gedaan. De vier dieren (de schepping), de vierentwintig oudsten (de kerk op aarde) en de ontelbare engelen aanbidden het Lam. Met luide stem roepen ze: "Het Lam dat geslacht is, komt alle macht, rijkdom en wijsheid toe, en alle kracht, eer, lof en dank."

Ook wij mogen - in dankbare aanbidding - samen met de kerk van alle tijden en plaatsen neerknielen voor het Lam van God: Hem eer bewijzen!

Het Lam van God	3
Het Lam van God – opgespoord	6
Het Lam van God – uitgekozen	10
Het Lam van God – gekeurd	14
Het Lam van God – overgedragen	18
Het Lam van God – geslacht	22
Het Lam van God – begraven	26
Het Lam van God – geëerd	30

Dit E-book wordt je gratis ter beschikking gesteld.
Wil je een financiële bijdrage geven - wat natuurlijk op prijs wordt gesteld - dan kun je dat doen op NL37 INGB 0002 4701 38 t.n.v. J K CH Kronenberg te Leeuwarden of via mijn PayPal-rekening: dsjkc@upcmail.nl.

Wil je naar aanleiding van dit boekje reageren dan kan dit via de mail:
dsjkc@upcmail.nl

Johannes, de dooper bij de Jordaan, herkent in Jezus het Lam dat God zelf heeft gegeven om de zonde van de wereld weg te nemen. Hij geeft daarvoor zijn leven aan het kruis van Golgota. Gelukkig is dit niet het einde. In één van zijn visioenen op Patmos ziet Johannes dat het Lam de dood heeft overwonnen. Uit Gods handen ontvangt het een boekrol waarin God zijn plannen voor de toekomst heeft laten opschrijven (Openbaring 5).

Het Lam van God is het derde deeltje in een reeks kleine dagboekjes voor de stille week, de week voorafgaand aan Pasen. In deze dagboekjes wordt steeds een thema rond het lijden en sterven van Jezus besproken.

Ds. Jan K.C. Kronenberg (1952) is emeritus-predikant (CGK). Eerder schreef hij 50x Rechters en Ruth, 40x Lucas, 70x Openbaring, Wie is Jezus? en Koning van de Joden.

